

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address: Rr. Vaso Pasha, Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

Funded by:

Supported by:

RAPORT TEMATIK DHE ANALITIK JANAR-MARS 2014

FËMIJËT ME AFTËSI TË KUFIZUARA

Integrim dhe Gjithpërfshirje

Kontributi i ALO 116 në kuadër të javës globale të arsimit gjithpërfshirës të fëmijëve me aftësi të kufizuara

116 111- Telefoni I Ndhjes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address: Rr. Vaso Pasha, Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

Funded by:

Supported by:

PËRMBAJTJA E RAPORTIT

1. Hyrje
2. Mbi termin fëmijë me aftësi të kufizuara
3. Analiza e kuadrit ligjor që garanton edukimin e fëmijëve me aftësi të kufizuara në kushtet e arsimit gjithëpërfshirës
4. Realiteti shqiptar dhe fëmijët me aftësi të kufizuara
5. Fëmijët me aftësi të kufizuara dhe ALO 116
6. Rekomandime për fëmijët me aftësi të kufizuara
7. Histori suksesi
8. Referenca

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address: Rr. Vaso Pasha, Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

Funded by:

Supported by:

HYRJE

Gjatë eksperiencës pesë vjeçare, ALO 116 ka zhvilluar dhe ngritur kapacitetet dhe standardet në ofrimin e shërbimit, reflektuar kjo dhe në raportimet mbi problematikat e ndryshme që fëmijët raportojnë në Linjë.

Edhe këtë fillim viti, raporti tre mujor tematik dhe analitik do të trajtojë një shqetësim specifik për të njohur nga afër lexuesit me punën e këshilluesve në linjë, situatën në Shqipëri bazuar kjo dhe në statistika në kohë reale të analizuar nga ALO 116 dhe njëkohësisht mënyrat dhe teknikat e përdorura nga këshilluesit për trajtimin e rasteve .

Në kuadër të javës globale të edukimit dhe aktiviteteve që do organizohen për Arsimin dhe Aftësinë e Kufizuar, ALO 116 dëshirojnë të japi kontributin e saj në këtë fushë dhe në trajtimin e kësaj teme kaq sensitive për mbarë shoqërinë tonë.

Ky shërbim nëpërmjet këtij raporti dëshiron të sjellë tërë ato, kontribute, probleme, sfida dhe rezultate, që bashkojnë prindërit, profesionistët, vetë fëmijët, shtetin, organizatat e shoqërisë civile, komunitetin dhe të tjerë aktorë të shoqërisë.

ALO 116 – Linja Kombëtare e Këshillimit për Fëmijë është një shërbim publik kombëtar këshillimi dhe referimi për fëmijët në Shqipëri. Ajo komunikon me fëmijët nëpërmjet numrave të telefonit : ALO 116 111 Linja Kombëtare e Këshillimit për Fëmijë në Shqipëri; ALO 116 000 Linja Kombëtare për Fëmijët e Humbur.

ALO 116 flet me fëmijët në momentet më të vështira të jetës së tyre. Ne punojmë që të mbrojmë mirëqenien e fëmijës, nëpërmjet këshillimit me telefon, referimit dhe mbrojtjes pro-aktive të të drejtave të fëmijëve.

Pranë ALO 116 fëmijët dhe prindërit mund të marrin informacion si dhe të raportojnë rastet fëmijëve të humbur, rastet të dhunës dhe keqtrajtimit të fëmijëve në familje, shkollë, komunitet; të kërkojnë këshillim për marrëdhëniet ndër-personale midis fëmijëve apo të informohen në lidhje me ndihmën shëndetësore apo ekonomike. Çdo fëmijë ka akses falas për shërbimin e ALO 116.

Problematikat dhe shqetësimet e raportuara tek ALO 116 gjatë kësaj periudhe kanë qënë të larmishme. Marrëdhëniet me partnerin, problemet afektive, marrëdhëniet familjare, dhuna dhe abuzimi, fenomeni i bulizmit, problemet me mësuesit, problemet akademike, varsia nga substancat, problemet me përdorimin e internetit etj, janë disa nga çështjet me të cilat përballen këshilluesit e ALO 116.

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address: Rr. Vaso Pasha, Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

Funded by:

Supported by:

1. Mbi termin “fëmijë me aftësi të kufizuara “

Më shumë se 500 milionë njerëz në botë janë me aftësi të kufizuara si rezultat i dëmtimeve mendore, fizike apo sensore. Rezulton se 11% janë të verbër, 14% me aftësi të kufizuara dëgjimore, 26% me aftësi të rënda mendore, 4% janë epileptikë, 32% janë me aftësi të kufizuara fizike dhe 13% me paaftësi të ndryshme. (Petraç Simo, 2005, Psikologjia e Shëndetit).

“Personat me aftësi të kufizuara janë ato persona të të cilët funksionet fizike, kapaciteti mendor ose gjëndja psikologjike kanë prirje të shmangen për më shumë se gjashtë muaj nga gjëndja tipike për moshën përkatëse, gjë që sjell për pasojë kufizimet e pjesëmarrjes së tyre në jetën shoqërore”. (Referuar Strategjisë Kombëtare të Personave me Aftësi të Kufizuara, 2005).

Sipas terminologjisë dhe koncepteve që përshkojnë rregullat standartë të Organizatës së Kombeve të Bashkuara mbi barazinë e mundësive për personat me aftësi të kufizuara dhe klasifikimit ndërkombëtar të Organizatës Botërore të Shëndetësisë të viti 2001, termat, i paaftë dhe handicap zëvendësohen me termat me aftësi të kufizuara (nivel individual) dhe personat me veprimtari të kufizuara (në nivel shoqëror).

Aftësia e kufizuar është një term që përmbledh një numër paaftësish qofshin të lindura apo të fituara; është mjaft i gjerë që shpesh në përdorimin e përditshëm edhe të konfondon. Shumë përpjekje kanë bërë për të gjetur një emër më specifik dhe për ti karakterizuar në mënyrë specifike.

Shpesh here quhen persona nga dëmtime fizike, psikike, dhe sensoriale, „ individ në vështirësi”, handicap”. “ persona me paaftësi”, “ të paadoptuar” etj. Duhet të ketë një dallim midis “ dëmtim”, “Kufizim i aktivitetit”, “Kufizimet e pjesëmarrjes”.

Ky dallim është berë nga Organizata Botërore e Shëndetit(OBSH).

Dëmtim, është një problem i funksionimit të trupit apo strukturës së tij.(funksionet fiziologjike apo psikologjike apo pjesët anatomike të trupit).

Kufizim i aktivitetit, është një vështirësi që haste nga një individ në kryerjen e një detyre apo veprimi.

Kufizimet e pjesëmarrjes, nënkupton vështirësitë që një individ mund të ndeshë gjatë përfshirjes në situata të jetës së përditshme.

Të gjithë kanë të përbashkët nevojën për tu ndihmuar, të thyejnë kornizën e izolimit të tyre social dhe barrierat psikologjike.

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address: Rr. Vaso Pasha, Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

2. Kuadrit ligjor që garanton edukimin e fëmijëve me aftësi të kufizuara në kushtet e arsimit gjithëpërfshirës

Implemented by:

Funded by:

Supported by:

Për fëmijët me aftësi të kufizuara ligji Nr.69/2012 “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë” në mënyrë specifike nenet nr. 64 dhe 65 si dhe Dispozitave Normative , Kreu XV “Arsimimi I Fëmijëve me Aftësi të Kufizuara”;

Miratimi i DN-ve hapi rrugën e arsimit gjithëpërfshirës në Shqipëri dhe për here të parë gjen shprehje në këto dispozita, tendenca bashkëkohre e inegritit të fëmijëve me aftësi të kufizuar në shkollat e zakonshme , kundrejt veçimit të tyre në institucione special dhe shpallet domosdoshëm arsimit gjithëpërfshirës.

Baza ligjore për realizimin e arsimit gjithëpërfshirës gjendet në nenin 63.

“Arsimimi i fëmijëve me aftësi të kufizuara synon zhvillimin e plotë të potencialit intelektual e fizik dhe përmirësimin e cilësisë së jetës së tyre për t’i përgatitur për integrim të plotë në shoqëri dhe në tregun e punës”.

Gjithëpërfshirja nuk është thjeshtë t’i pranosh fëmijët me aftësi të kufizuara por kërkon që të bëhen ndryshime rrënjësore, të cilat fillojnë me kuadrin ligjor për arsimin duke filluar më tej, me angazhimin e përbashkët të autoriteteve arsimore për të siguruar, shërbime mbështetëse, personel të kualifikuar, rritjen e pjesëmarrjes së të gjithë nxënësve në programet mësimore etj.

Duhet të pranojmë se integrimi i fëmijëve me aftësi të kufizuara në shkollat tona pubike nuk përbën një dukuri masive. Me kalimin e viteve ecuria e tyre në shkollë bëhet më e vështirë, sidomos në ciklin e lartë të shkollës 9- vjeçare. Jo pak prej tyre largohen nga shkolla pa mbaruar as klasën e katërt. (Fakte të raportuara nga vetë prindërit dhe strukturat përgjegjëse që kanë në fokus fëmijët me aftësi të kufizuara).

Ende në shumicën e situatave shkollore në vëndin tonë dominon rutina e punës frontale, një program, një tekst për të gjithë, pak ose aspak përshtatje sipas nevojave, mundësive apo interesave të nxënësve. Për mjaft mësuesë më shumë rëndësi ka program apo teksti sesa nxënësi.

Jo pak mësues e shohin punë me fëmijët me aftësi të kufizuara më shumë si akt bamirësie, si një ngarkesë të tepërt dhe jo si një përgjegjësi të tyre, duke e justifikuar këtë me argumentat se: Ne nuk jemi të përgatitur për këtë punë, nuk kemi kushte në klasë aq më pak për ata që kanë probleme fizike etj”.(Këto janë fakte të raportuara nga vetë mësuesit në konsultatat që ne kemi zhvilluar me ta dhe raportimeve të bëra nga mësuesit tek ALO 116).

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address: Rr. Vaso Pasha, Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

Funded by:

Supported by:

3. Realiteti shqiptar dhe fëmijët me aftësi të kufizuar

Këtë vit në të gjithë botën përfshirë dhe Shqipërinë, nga data 4 – 10 Maj 2014 zhvillohet Java Globale nën moton “**Të Drejta Të Barabarta, Mundësi Të Barabarata**”. Këtë javë e gjithë bota e kthen vëmendjen tek rëndësia dhe e garantimi i së drejtës për arsim gjithëpërfshirës për fëmijët me aftësi të kufizuara.

Gjatë viteve të fundit nismat e ndërmara në kuadër të garantimit të aksesit të fëmijëve me aftësi të kufizuara në sistemin e detyrueshëm publik kanë ecur përpara, të dhënat zyrtare për fëmijët me aftësi të veçanta që nuk janë pjesë e sistemit arsimor janë shqetësuese.

Kualicioni për arsimin në deklaratën për shtypë ka nxjerrë këto të dhëna zyrtare :

Nga të dhënat zyrtare rezulton:

- Numri i fëmijëve **0-6 vjeç** me aftësi të kufizuar në Shqipëri është **4776**;
- Numri i fëmijëve **6-15 vjeç** me aftësi të kufizuar është **8845**;
- Numri i fëmijëve **15-18 vjeç** me aftësi të kufizuar është **4165**;
- Sipas të dhënave të **Shërbimit Social Shtetëror** numri i fëmijëve me aftësi të kufizuar, të verbër, para-tetraplegjikë, me aftësi të kufizuar fizike dhe mendore është **17785**;
- **Numri total** i fëmijëve me aftësi të kufizuara të regjistruar në kopshte dhe në arsimin e detyrueshëm publik është **3678**, që përbën vetëm **0.63%** të numrit total prej **576 383** të fëmijëve të regjistruar;
- Për **vitin akademik 2011-2012** numri i fëmijëve me aftësi të kufizuar që frekuentojnë kopshtin është **511**;
- Numri i fëmijëve me aftësi të kufizuar që frekuentojnë arsimin e detyrueshëm publik 9-vjeçar është **3167**;
- Bazuar në këto të dhëna **5678, ose 64.2%** e fëmijëve të grup moshës **6-15 vjeç** nuk frekuentojnë arsimin e detyrueshëm.

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address: Rr. Vaso Pasha, Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

Funded by:

Supported by:

4. Fëmijë me aftësi të kufizuara dhe ALO 116

ALO 116 gjatë 5 viteve të punës së saj ka regjistruar 128 raste të fëmijëve me aftësi të kufizuara, duke përfshirë format e abuzimit, paragjykimin, diskriminimin, etiketimin që u bëhet këtyre fëmijëve nga prindërit, kujdestarët, mësuesit, bashkëmohatarët, komuniteti ku ata jetojnë. Ky numër është relativisht i ulët, në krahasim me vëndet e tjera europiane dhe SHBA, janë shumë pak rastet që denoncohen .

Këshilluesit e ALO 116 dëgjojnë fëmijët, të rinjtë, kujdestarët e fëmijëve me aftësi të kufizuara dhe bëjnë të mundur të lehtësojnë nevojat e tyre jo vetëm duke i ofruar mbështetje psikologjike, por duke vënë në funksion edhe shërbime të koordinuara.

Rastet e fëmijëve me aftësi të kufizuara përbëjnë edhe rastet më të vështira për tu trajtuar në shërbimin e ALO 116 sepse në të shumtën e rasteve mungojnë shërbimet mbështetëse për këta fëmijë.

Raportimet tregojnë se këta fëmijë ka raste kur diskriminohen në shkolla nga mësuesit, bashkëmohatarët e tyre dhe vetë institucionet që kanë në funksion të mbrojnë të drejtat e tyre. Ka raste që kanë braktisur edhe shkollën duke mos i ofruar kushte të përshtatshme në ambjentet e shkollës, rastet kur mësuesi i shkollës ka kërkuar mësuesë mbështetës, siç ka edhe raste që vetë prindërit nuk i çojnë fëmijët në shkollë sepse është me aftësi të kufizuara.

Nga raportimet e bëra tek ALO 116 këta fëmijë vertetë kanë nevojë për mbështetje nga çdo kush që punonë dhe ofron shërbime. Fillimisht ne si shoqëri të shmangin krijimin e tabuve që vazhdon të jetë prezentë për këta fëmijë duke i stigmatizuar në lidhje me potenciali dhe kontributin që këta fëmijë mund të japin në të ardhmen.

ALO 116 është aty në çdo moment nëse ata ndjehen të shqetësuar, duan të denoncojnë rastet e shkeljeve të të drejtave të tyre , e të kërkojnë ndihmë lidhur me shërbimet e caktuara për të plotësuar nevojat e tyre. ALO 116 ka ofruar për këta fëmijë respekt dhe dinjitet në trajtimin e problematikave që ata kanë referuar ose kujdestarë të fëmijëve me aftësi të kufizuara.

Më poshtë gjeni të paraqitur tabelën e rasteve të fëmijëve me nevoja të veçanta dhe të trajtuara nga ALO 116 gjatë këtyre viteve te klasifikuar sipas gjinisë dhe përqindjeve për çdo gjini në vite .

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address:Rr. Vaso Pasha,Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

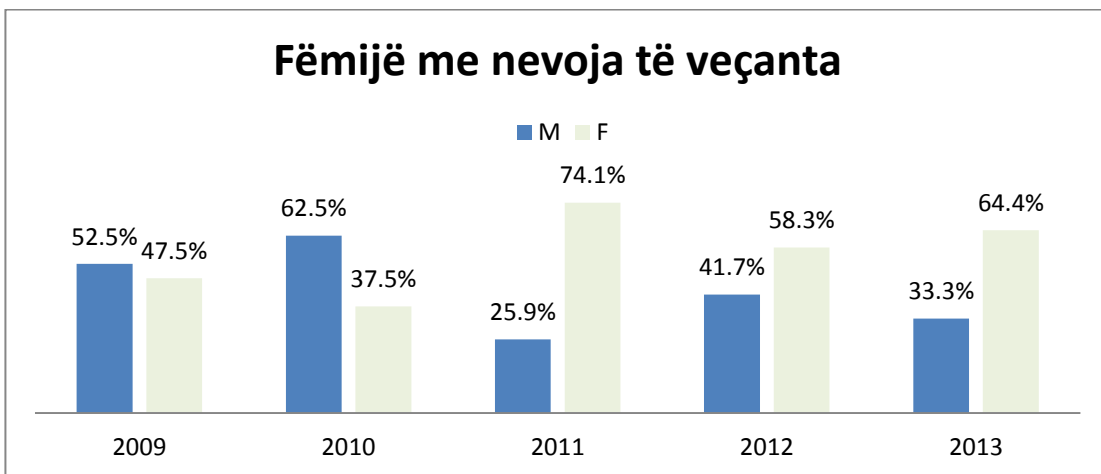
Funded by:

Supported by:

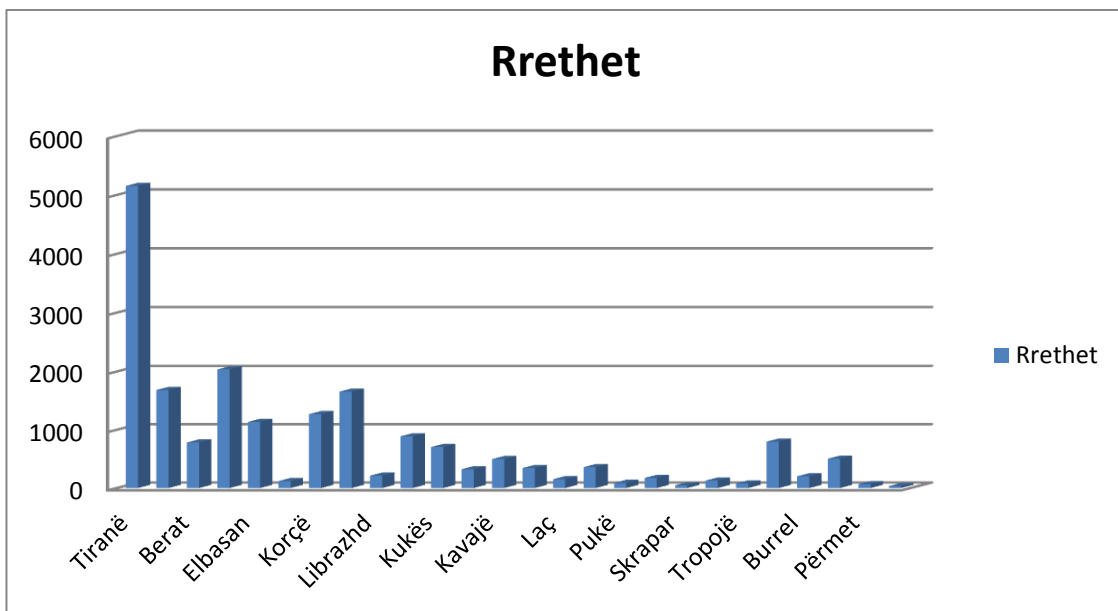

Fëmijë me nevoja të veçanta

Nga tabela e mësipërme, shihet qartë që numëri i raportimeve për rastet e fëmijëve me aftësi të kufizuara ndër vite ka patur ndryshime. Gjatë vitit 2010 vihet re një rritje e numërit të rasteve të raportuar në linjë, ndëkohë viti 2013 kanë të konsiderueshme të raportimeve për këte kategori telefonatash.

Rrethet

Nga tabela e mësipërme, shihet qartë grafiku i telefonatave sipas shpërndarjes gjeografike kategorinë e telefonatave të fëmijëve me nevoja të veçanta. Pjesa më e madhe nuk e identifikojnë vendodhjen apo vendlindjen e tyre.

Databaza ekzistuese grumbullon të dhëna edhe për ndarjen midis qytetit dhe fshatit por pjesa më e madhe e telefonueseve nuk pranojnë të identifikojnë këtë ndarje. Trendi i

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address:Rr. Vaso Pasha,Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

Funded by:

Supported by:

telefonatave nuk paraqet ndryshime të dukshme në krahasim me vitet e kaluara. Qytet me numërin më të lartë të telefonatave janë Tiranë, Korçë, Shkodër, Elbasan, Fier. Ndërkohë mund të përmendim si qytete me numrin më të ulët të telefonatave Hasin, Skraparin, Tropojën , Pukën dhe Përmetin.

Ky ndryshim lidhet me numrin e ulët të popullsisë në këto qytet të vogla, por (në këto qytete të vogla, por) dhe me njohjen më të pakët të shërbimit në këto zona.

4.1 Rastet e raportuara nga vetë fëmijët dhe prindërit e tyre pranë ALO 116

- Fëmijët me aftësi të kufizuara raportojnë se nuk kanë mundësi të barabarta siç mund të kenë bashkëmoshatarët e tyre;
- Fëmijët raportojnë se nuk kanë kushte të përshtatshme për jetesën e tyre, dhe gjithashtu krijimi i kushteve edhe në ambjentet e shkollave;
- Fëmijët tregojnë për shqetësimin e tyre në lidhje me mënyrën se si të tjerët i trajtojnë;
- Prindërit kërkojnë ndihmë të specilaizuar nga profesionistët për nevojat specifike të fëmijëve të tyre;
- Fëmijët tregojnë se kanë përjetuar diskriminim në shkollë për shkakë të aftësis ndryshe që ata kanë;

4.2.Referimet e rasteve për fëmijët me aftësi të kufizuara pranë Institucioneve qeveritare dhe organizatave partnere .

Ndër vite lidhur me nevojat specifike të fëmijëve me aftësi të kufizuara janë referuar edhe rastet tek organizatat partnere ku ALO 116 ka një marrëveshje bashkëpunimi për mbështetjen dhe referimin reciprok të rasteve . Fëmijët pranë këtyre organizatave ku janë drejtuar kanë arritur marrin shërbimet përkatse për nevojat e tyre dhe ndihmë më të specializuar.

Më konkretisht disa nga çështjet në të cila janë përfshirë organizatat partnere për sa u përketë problemeve të fëmijëve me afësi të kufizuara dhe familjeve të tyre janë: mbështetja në arsimin gjithëpërfshirës, zhvillimi i shërbimeve terapeutike, ngritja e qëndrave ditore, kushte për trajtim profesional,mbrojtja e fëmijëve me aftësi të kufizuara etj.

Tabela më poshtë tregon disa nga organizatat ku janë referuar rastet nga ALO 116 .

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address: Rr. Vaso Pasha, Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

Funded by:

Supported by:

Medpak
ADRF
Shoqata Kombëtare Shqiptare e Njerëzve që nuk Dëgjojnë
Qendra Kombëtare e Mirërritjes, Zhvillimit dhe Rehabilitimit të Fëmijëve
Ministria e Shëndetësisë / Zyra e marrveshjes dhe bashkëpunimit
Ministria e Shëndetësisë/ Drejtoria e Farmaceutikës
Shtëpia e Kuqe
Drejtoria Arsimore
ACA
Shoqata e të Verbërve në Shqipëri

116 111- Telefoni I Ndihmes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address: Rr. Vaso Pasha, Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

Funded by:

Supported by:

6. Rekomandime për fëmijët me aftësi të kufizuara

- **Përmirësimi i të dhënave statistikore** dhe bërja publike e tyre, për fëmijët me aftësi të kufizuara;
- **Mbështetja financiare për fëmijët me aftësi të kufizuar.** Në këtë periudhë të një varfërie të gjerë dhe të një shkalle të lartë papunësie, duhet thënë se asistencë e paaftësisë individuale ende, në shumë raste është krejtësisht e pamjaftueshme për të mbuluar shpenzimet shtesë, që mund të dalin për një fëmijë me aftësi të kufizuara;
- **Shërbimet sociale dhe mbështetja sociale në periudha të vështira.** Punonjësit social duhet të përfshihen në mënyrë shumë konstruktive në punën me familjet e fëmijëve me aftësi të kufizuara, në mënyra që të ndërhyjnë në momentet më kritike të jetës së tyre, dhe këto moment janë: koha e diagnostikimit dhe kuptimit të problemeve të fëmijët e tyre, koha e hyrjes në shkollë, më shpesh koha e mospranimit në shkollë, koha kur një fëmijë me probleme largohet nga shkolla, koha kur prindërit nuk janë në gjendje të kujdesen për fëmijët e tyre apo edhe kur ato nuk jetojnë më;
- Fëmijëve me aftësi të kufizuara tu ofrohen më tepër shërbime multidisiplinare, të ofrohen specialistë për ndjekjen dhe trajtimin e personave me aftësi të kufizuara;
- Nxitja dhe përkrahja e proceseve integruese sa me herët, që në nivel parashkollor;
- Studimi, përgjithësimi dhe shtrirja graduale e përvojave pozitive që lidhen me integrimin e fëmijëve me aftësi të kufizuara në shkollat publike. Krijimi i një databazë për nevojat dhe realizimet në këtë sektor;
- Kthimi gradual i shkollave në qendra komunitare ku të dominojë kultura e bashkëpunimit, përkujdesjes dhe respektit reciprok, ku diferencat midis nxënësve të mos shihen si pengesa, por si cilësi që duhen vlersuar;
- Pranimi i prindërve si partnerë të barabartë në edukim ;
- Përshtatja e infrastrukturës shkollor dhe paisja me materialet didaktike nevojave të fëmijëve me aftësi të kufizuar;
- Garantimi i mësuesit mbështetës në të gjitha shkollat e frekuentuara nga fëmijët me aftësi të kufizuara;
- Rritja e nivelit të edukimit të shoqërisë tone shqiptare për mënyrën e trajtimit dhe sjelljeve kundrejt fëmijëve me aftësi të kufizura;

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address: Rr. Vaso Pasha, Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

Funded by:

Supported by:

7. Histori sukcesi

Historiku rastit

M. është një djalë 15 vjeç dhe telefonon nga qyteti i Beratit. Ai kontaktoi me ALO 116 111/Linjën e këshillimit për fëmijë sepse ishte shumë i mërzitur për shkak të marrëdhënies që kishte me nxënësit e tjerë të shkollës. M ndjek shkollën 9-vjeçare dhe është në klasën e tetë. M vuan nga epilepsia dhe ka një prapambetje të lehtë mendore, dhe nga ky fakt ai shpesh bëhet objekt i talljeve dhe paragjyqimeve në shkollë si nga ana e nxënësve ashtu edhe nga disa mësues. Nëna e djalit ka biseduar me mësuesen e tij kujdestare dhe gjithashtu edhe me drejtorinë e shkollës për këtë problem. Mësuesja më problematike në komunikimin me M. është mësuesja e matematikës. Ajo shpesh herë e ka ofenduar M. duke i thënë se ai nuk duhet të ishte në një shkollë normale. Për këtë arsye duke biseduar me drejtorin e shkollës ai i kishte dhënë lejë M. mos ta ndiqte orën e matematikës por dhe orë të tjera nëse ai ndihej keq. Me psikologun e shkollës nuk ka kontaktuar (tregon që e ka parë vetëm njëherë në shkollë).

Vlerësimi dhe trajtimi i rastit

Bullizmi dhe stigmatizimi është një nga problemet sot që po bëhet dita ditës shumë shqetësues për fëmijët e grupmoshave të ndryshme.

Si fillim M i krijohet një marrëdhënie besimi në mënyrë të tillë që ai të mos ndjehet i paragjykuar ose i stigmatizuar siç bëjnë në shkollën e tij moshatarët ose ndonjëherë dhe mësues.

Mbeshtetja emocionale është hap i dytë që ndiqet, pasi djali ka nevojë që të ndjehet i pranuar prandaj këshilluesja i mëshon më tepër këtij fakti.

Hap i tretë është ftesa që i bëhet për të kontaktuar dhe e ndarë këtë shqetësim dhe me psikologun e shkollës, hap të cilin M. nuk e kishte ndërmarrë deri tani.

Në fakt kjo situatë në bashkëpunim me nënën e djalit me drejtoreshën e shkollës si dhe me psikologun pati zgjidhje të sukseshme.

Gjithashtu djali ftohet që të telefonojë sa herë ai të ketë nevojë të flasës me dikë.

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address: Rr. Vaso Pasha, Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

Funded by:

Supported by:

8.Referenca

- 1.S.Petraç, Psikologjia e Shëndetit, (2005)
2. Sontazh Kombëtar- “ Opinioni Publik dhe Njerëzit me Aftësi të Kufizuara”. FAHDP, Tiranë 1998
3. Iniciativa Monitoruese mbi Aftësi të Kufizuara, Buletin
4. Materiale Burimore për Legjislacionin Arsimor Shqiptar,(2003)
- 5.The Standart Rules on the Equalization of opportunities for persons with disabilities. United Nations 1994

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address: Rr. Vaso Pasha, Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

Funded by:

Supported by:

FËMIJËT RAPORTOJNË JANAR – MARS 2014

Raport analitik i të dhënave tre mujore të raportuara nga fëmijët pranë
ALO 116

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address: Rr. Vaso Pasha, Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

Funded by:

Supported by:

1. Të dhënat 3-mujore të telefonatave në ALO 116

Gjatë muajit Janar-Mars 2014, ALO 116 ka pritur gjithsej **8837** telefonata. Ndër to **4035** telefonata janë kryer nga meshkuj, **2245** kanë qënë femra dhe **2935** telefonues nuk e kanë identifikuar gjininë e tyre.

Tematikat e telefonatave kanë qënë të ndryshme si: marrëdhënia me prindërit, problemet në shkollë, marrëdhënia me bashkëmoshatarët, probleme të duhanpirjes, marrëdhënia me partnerin/it etj. Përveç kësaj ka një numër shumë të lartë të telefonatave testuese, në të cilat bëjnë pjesë telefonatat ofenduese, talljet, vendosja e muzikës, zhurma, ose rastet kur fëmijët zhvillojnë biseda për të testuar këshilluesit ose shërbimin që linja ofron.

Bazuar në të dhënat e mbledhura, në këtë do të paraqitet një klasifikim të të dhënave cilësore dhe sasiore të telefonatave që kanë ardhur në ALO 116 gjatë muajve Janar- Mars 2014.

1.1 Klasifikimi i përgjithshëm i telefonatave

Të dhënat e mëposhtme përfaqsojnë totalin e telefonatave të pritura nga secili operator - këshillues për muajt Janar- Mars 2014. Tabela e mëposhtme tregon numrin e telefonatave të ndarë sipas kategorive përkatëse.

Tel. sipas Kategorive	Janar- Mars 2014
Tel. për informacion	2279
Tel. për këshillim	108
Tel. për referim	20
Tel. të ndërprera	987
Tel. testuese	4260
Heshtje	1162
Totali	8837

Tabela më poshtë tregon shpërndarjen e telefonatave për informacion sipas nën-kategorive përkatëse.

	Nr. i fëmijëve
Informacion mbi linjën	384
Mbi çështje të fëmijëve/të drejtat e fëmijëve	167
Faleminderit për ndihmën	59
Telefonata përshëndetëse	545
E pa specifikuar/të tjera	1136

Totali	2294
---------------	------

Implemented by:

2. Analiza e të dhënave sipas rasteve të raportuara

Tabela më poshtë tregon problematikat e raportuara nga fëmijët gjatë muajve Janar –Mars 2014.

Funded by:

Supported by:

Gjinia Problematikat	Meshkuj	Femra
Abuzim dhe dhunë	2	4
Shfrytëzim për arsye përfitimi	2	0
Fëmijë me nevoja bazë	1	0
HIV-AIDS	0	0
Marrëdhëniet mes njëri-tjetrit	9	23
Probleme në shkollë	4	7
Çështje ligjore	1	1
Përdorim dhe abuzim me substanca	4	0
Fëmijë me aftësi të kufizuara	0	0
Seksualiteti	3	1
Marrëdhëniet familjare	7	20
Shëndet mendor/psikosocial	5	14
Shëndet Fizik	0	0
Diskriminim	0	1
Siguria në internet dhe celular	0	1
Totali	38	72

Në grafikun e mësipërm tregohet një krahasim i të dhënave midis gjinive dhe problematikave që telefonuesit raportojnë në linjë. Nga analizimi i të dhënave del se numri më i madh i telefonatave kryhet nga meshkujt ndërsa janë femrat ato që raportojnë më shumë shqetësime dhe probleme tek këshilluesit.

Siç mund të shihet nga grafiku i mëposhtëm, fëmijët përballen me një gamë të gjerë të çështjeve, shqetësimeve dhe problemeve.

Një pjesë e këtyre shqetësimeve është e identifikuar nga ata dhe raportohet menjëherë tek këshilluesit, por në mjaft raste duhet ndihma e këshilluesve, të cilët me profesionalizmin e tyre dëgjojnë problemet e fëmijëve në mënyrë aktive, ndihmojnë në identifikimin e problemeve reale dhe kontribuojnë në përmirësimin e situatës apo problemit të shfaqur.

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address:Rr. Vaso Pasha,Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

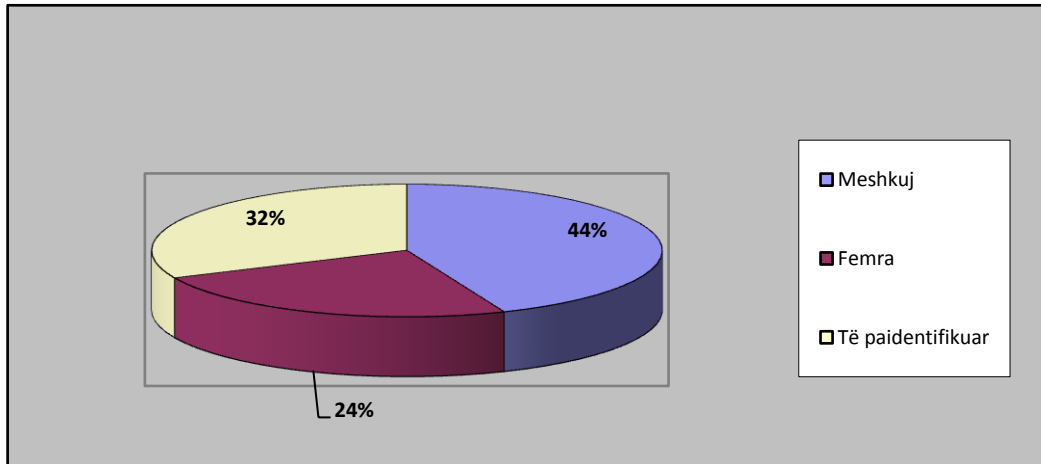
Implemented by:

Funded by:

Supported by:

Më së shumti, shqetësimet e paraqitura nga fëmijët gjatë muajve Janar-Mars 2014, kanë lidhje me marrëdhëniet mes tyre (marrëdhëniet me fëmijë të tjerë, marrëdhëniet me partnerin, dhe marrëdhëniet afektive), abuzimi me substancat (informacion për substancat e ndryshme dhe varësia nga substancat), marrëdhëniet në familje (marrëdhëniet prind-fëmijë, marrëdhëniet vëllazërore, kujdestaria e fëmijës, mbështetja e fëmijës), problemet në shkollë (probleme të ankthit të performances, marrëdhënia me mësuesit).

Nga grafiku duket qartë se shqetësimet në lidhjet ndër-personale vazhdojnë të jenë në nivel raportimi të lartë ashtu si dhe problemet në lidhje me anëtarët e familjes. Gjatë këtyre muajve vihet re ulje e numrit të rasteve të trajtuara, kjo si pasojë e ulje së nivelit të përgjithshëm të telefonatave.

3. Të dhënat e ALO 116 sipas klasifikimit gjinor

Grafiku i mëposhtëm tregon përqindjen e shpërndarjes së telefonatave sipas gjinisë së telefonuesve për muajt Janar – Mars 2014. Sipas grafikut shumica e telefonuesve janë fëmijë meshkuj me 44% ndërsa femra 24%. Rreth 32% të telefonatave fëmijët nuk e identifikojnë gjininë e tyre.

Gjatë këtyre muajve mund të vemë re se numri i telefonuesve meshkuj vijon të mbetet më i lartë, ndërsa është ulur disi numri i telefonuesve femra.

Implemented by:

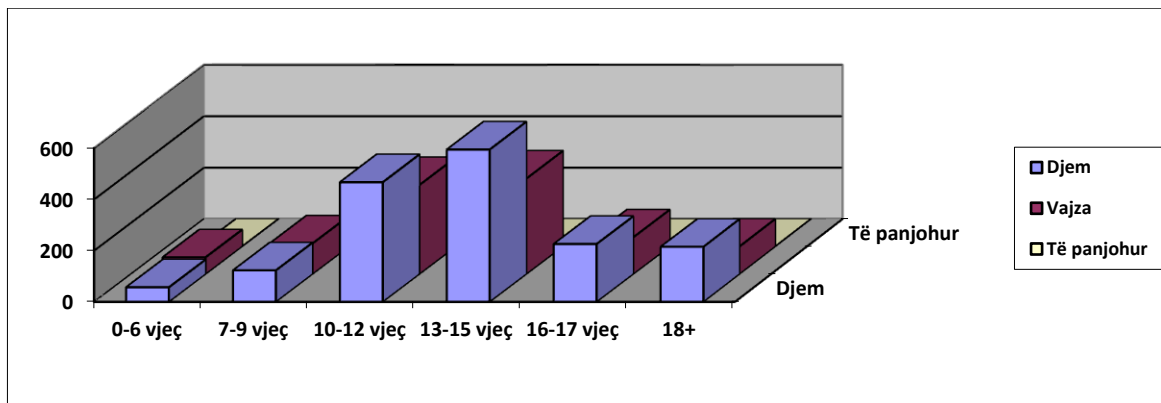
Funded by:

Supported by:

Tabela e klasifikimit sipas moshës dhe gjinisë				
Mosha \ -Gjinia	Djem	Vajza	Gjini e panjohur	TOTAL
0-6 vjeç	57	66	0	123
7-9 vjeç	123	120	1	243
10-12 vjeç	467	348	0	815
13-15 vjeç	594	373	1	967
16-17	226	144	0	370
18 +	215	108	0	323
Moshë e panjohur	2353	686	1162	4201
TOTALI	4035	1857	1164	7056

4. Analiza e të dhënave të ALO 116 sipas shpërndarjes gjeografike

Në grafikun më sipër tregohet shpërndarja gjeografike e telefonatave sipas qyteteve kryesore. Niveli më i lartë i numrit të telefonatave është në qytetet e mëdha si: Tiranë, Durrës, Fier, Korçë, Shkodër dhe Elbasan. Shtrirja gjeografike e telefonatave që vijnë në Linjë është nga e gjithë Shqipëria, si nga zonat urbane ashtu edhe nga zonat rurale.

Më poshtë paraqitet shpërndarja e kategorive të problemeve sipas rasteve të trajtuara në pesë qytetet kryesore, të cilat kanë dhe numrin më të lartë të telefonatave që vijnë në ALO 116.

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address: Rr. Vaso Pasha, Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

Funded by:

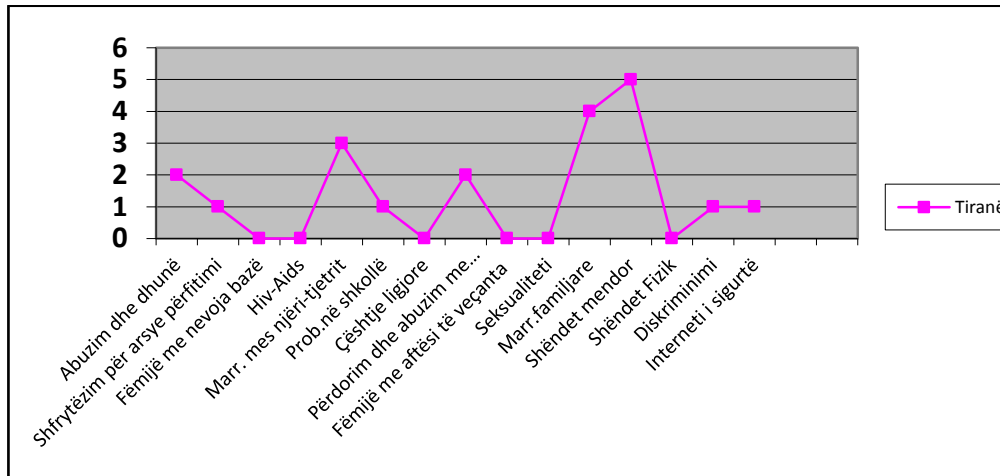
Supported by:

vodafone

Kategoritë	Qytetet	Tiranë	Korcë	Durrës	Elbasan	Shkodër
Abuzim dhe dhunë		2	0	0	0	1
Shfrytëzim për arsye përfitimi		1	0	0	0	0
Fëmijë me nevoja bazë		0	0	0	0	0
HIV-AIDS		0	0	0	0	0
Marrëdhëniet mes njëri-tjetrit		3	1	2	2	3
Probleme në shkollë		1	0	1	2	0
Çështje ligjore		0	2	0	0	0
Përdorim dhe abuzim me substanca		2	0	0	0	2
Fëmijë me aftësi të kufizuara		0	0	0	0	1
Seksualiteti		0	1	0	0	3
Marrëdhëniet familjare		4	1	1	2	1
Shëndet mendor/psikosocial		5	1		0	0
Shëndet Fizik		0	0	0	0	0
Diskriminimi		1	0	0	0	0
Përdorimi i sigurt i internetit		1	0	0	0	0

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address:Rr. Vaso Pasha,Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

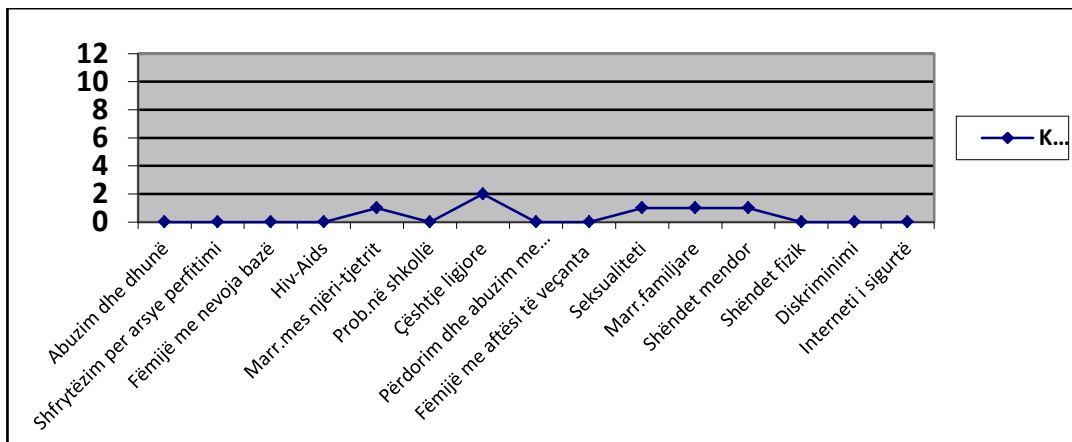
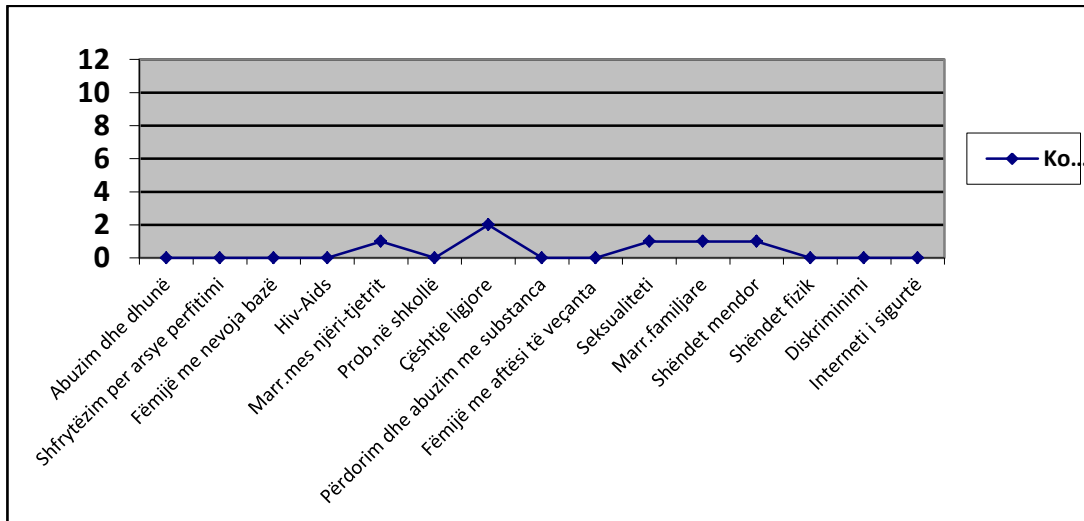
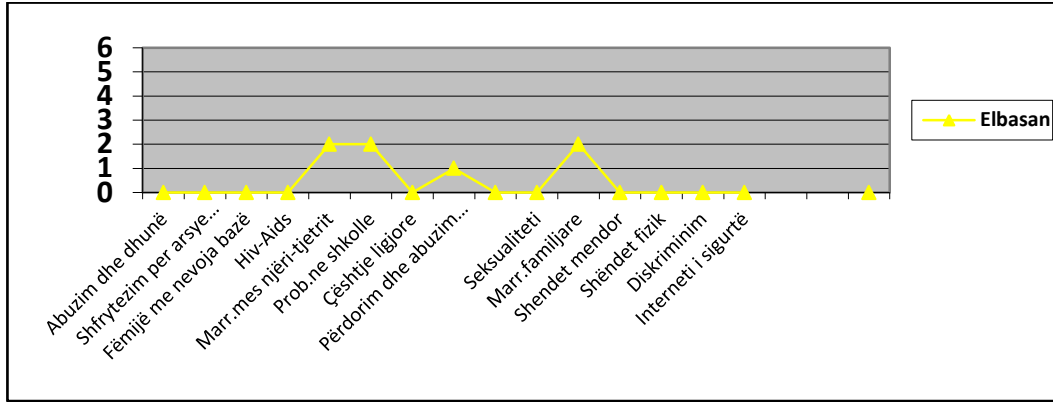
Implemented by:

Funded by:

Supported by:

116 111- Telefoni I Ndhimes për Fëmijë

116 000 – NATIONAL HELPLINE FOR MISSING CHILDREN

Mail address: P. O. Box 1738, Tirana / Albania;
Office address:Rr. Vaso Pasha,Pallati i ish-Keshillit Britanik,
Tirana/Albania

116 111 - NUMRI PAN EURO PIAN PËR FËMIJËT NE SHQIPERI

116 000 – LINJA KOMBETARE PER FEMIJET E HUMBUR NE SHQIPERI

Tel / Fax: + 355 4 2242264
Mobile: + 355 67 20 75 332
E-mail: alo116@crca.org.al
www.alo116.al

Implemented by:

5.Referimi i rasteve të raportuara në institucionet shtetërore dhe organizatave partnere

Tabela e mëposhtme tregon shpërndarjen e referimeve në institucionet Gjithësej ka patur 20 raste të referuara pranë ALO 116

Funded by:

Supported by:

Institucione Shtetërore	Nr. i referimeve	OJF	Nr. i referimeve
Ministria e Shëndetësisë	8	Qendra e Këshillimit për Gra dhe Vajza	12
Drejtoria Arsimore Rajonale e Qarkut Tiranë;		Qendra e Mirrërritjes Zhvillimitdhe Rehabilitimit,Kombinat	
-		Caritas	
- Shërbimi Shëndetësor Spitalor;		Shërbimi Ligjor Falas,Tlas	
OBS Shkodër;		World Vision, Elbasan Tjetër Vision	
Drejtoria e Shkollës		Komuniteti Shqiptare i Helsnikut	
Zyra e Ndhmës		Lira Gjika, Psikologe	
Ekonomike Vlorë;		Shoqata e grave me probleme sociale	
Bashkia Peshkopi;		Kryqi I Kuq, Dega Tiranë	
CPU e Qarkut Vlore			